

Aikuiskoulutuksen
neuvottelukunta
AIKON

17.3.2008

Opetusministeriö
Aikuiskoulutuksen tulosalue
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Kannanotto liittyen aikuisopiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun

Aikuiskoulutuksen piirissä toimivat koulutuksen järjestäjien yhdistykset muodostavat vuonna 1992 perustetun Aikuiskoulutuksen neuvottelukunnan (AIKON). Yhteisen neuvottelukunnan tavoitteena on vaikuttaa aikuiskoulutuksen kehittämiseen jäsenjärjestöjen yhdessä sopimien tavoitteiden mukaisesti.

Kun tällä hetkellä on valmisteltavana ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus, haluamme tuoda esiin eri koulutusmuodoissa ja eri alojen koulutuksessa esiintyneitä ongelmia koulutuksen järjestäjän kannalta.

Opiskelun päätoimisuuden käsite

Aikuisopiskelijan opiskelu tapahtuu usein täysin yhteiskunnan tuen varassa. Hänen kannaltaan on todella suuri ongelma, että oikeus erilaisiin tukiin vaihtelee kunnittain ja jopa kaupunginosittain.

Päätoiminen opiskelu oikeuttaa opintotukeen ja työttömyystukea saava saa opiskella vain sivutoimisesti. Näin asian tulisi olla, mutta tulkinta siitä, mikä opiskelu on päätoimista ja mikä sivutoimista, vaihtelee työvoimatoimistoittain. Myöskään Kela:n tulkinta ei ole aukoton, vaan tulkinnat vaihtelevat eri toimistoissa.

Esitämme, että Työministeriö ja Kansaneläkelaitos yhtenäistävät tulkintansa käsitteestä päätoiminen opiskelu ja antavat tästä määräyksen kaikille toimistoilleen.

Käytännössä nykytilanne on johtanut hyvin usein siihen, että opiskelija joutuu lopettamaan kokonaan opiskelunsa, kun jää työttömäksi kesken opiskelun vaikka juuri tutkinnon saaminen parantaisi selvästi hänen työmarkkinakelpoisuuttaan.

Aikuiskoulutuksen
neuvottelukunta
AIKON

17.3.2008

Tasa-arvoiset oikeudet opintososiaalisiin etuuksiin

Päätoimisen opiskelijan tulisi periaatteessa saada samat opinto-sosiaaliset edut riippumatta siitä, missä oppilaitoksessa tai opiskelumuodossa hän opiskelee. Tämä ei kuitenkaan toteudu, vaan esimerkiksi aikuislukiossa päätoimisesti opiskeleva ei ole oikeutettu missään tapauksessa näihin. Sen sijaan ammatillisen aikuiskoulutuksen tutkinto-opiskelija on oikeutettu kaikkiin opintososiaalisiin etuuksiin, paitsi jos on suorittamassa samaa tutkintoa näyttötutkintona.

Esitämme, että päätoimisen opiskelun tulee oikeuttaa kaikkiin opintososiaalisiin etuuksiin riippumatta oppilaitosmuodosta, oppilaitoksen sijainnista, koulutuksen järjestämismuodosta, päätoimisten opintojen sisällöstä tai opiskelumuodosta.

Opiskeluvalmiuksien parantaminen

Aikuisopiskelijoiden perusvalmiudet vaihtelevat erittäin paljon. Tutkinnon suorittamiseen tähtäävässä koulutuksessa tämä tulee erityisesti esiin, koska vaadittava osaaminen on laaja-alaista. Perusvalmiuksien puutteet vaikeuttavat myös suuresti kouluttautumalla tapahtuvaa ammatinvaihtoa. Jotta aikuisten työpanos saadaan täysimääräisenä elinkeinoelämän käyttöön, on keksittävä keinot nuorena heikoiksi jääneiden perusvalmiuksien korjaamiseen. Tämä voi tapahtua esim. velvoittamalla koulutuksen tai tutkinnon järjestäjä organisoimaan opetus myös näillä alueilla itse tai hankkimaan se toisesta oppilaitoksesta.

Maahanmuuttajien koulutus

Maahanmuuttajien kotouttamiseen ja koulutukseen tarvitaan lisää resursseja kaikilla koulutusasteilla. Lisäksi koulutukseen on aina liitettävä jatkuva suomen kielen opiskelu, jotta mahdollisuudet työllistyä Suomessa paranevat.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen aikuiskoulutuksessa

Koulutuspoliittisena tavoitteena on aiemmin ja formaalin koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen tunnistaminen täysimääräisenä silloin, kun se vastaa suoritettavan tutkinnon tavoitteita. Nykyinen rahoitusjärjestelmä ei kuitenkaan kannusta tunnustamisen lisäämiseen, vaan tilanne on pikemmin päinvastainen. Koulutuksen järjestäjää ei palkita esim. tuloksellisuusrahoituksen kautta aikuiskoulutuksena suoritetuista tutkinnoista eikä tutkintojen nopeammasta suorittamisesta myöskään nuorisoasteella.

Aikuiskoulutuksen
neuvottelukunta
AIKON

17.3.2008

Aikuiskoulutuksen neuvottelukunta AIKON

- Iltakoulujen liitto IKLO ry
- Kaupallisen Opetuksen Edistämislitto KOEL ry
- Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL ry
- Suomen kansanopistoyhdistys SKY ry
- Suomen kesäyliopistot SKYOT ry

Kaarina Dromberg
AIKON:n puheenjohtaja

Ritva Saastamoinen
AIKON:n sihteeri

Tiedoksi Opetushallitus

Lisätietoja Ritva Saastamoinen, puh 050 5116 739 tai ritva.saastamoinen@slk.fi